HATÁROZATOK

A TANÁCS (EU) 2016/541 HATÁROZATA

(2016. február 15.)

Görögországnak a túlzott hiány helyzetének orvoslásához szükségesnek ítélt mértékű hiánycsökkentésre irányuló intézkedések meghozatalára való felszólításáról (2015/1410) [1]

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 126. cikke (9) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

mivel:

(1) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 126. cikke megállapítja, hogy a tagállamoknak kerülniük kell a túlzott költségvetési hiányt, és meghatározza az erre vonatkozó, túlzott hiány esetén követendő eljárást. A Stabilitási és Növekedési Paktum, amely korrekciós ága keretében végrehajtja a túlzott hiány esetén követendő eljárást, azon állami intézkedések támogatásának keretéül szolgál, amelyek a gazdasági helyzet figyelembevétele mellett a költségvetés stabilitásának mihamarabbi visszaállítását célozzák.

(2) A Tanács 2009. április 27-én az Európai Közösséget létrehozó szerződés 104. cikkének (6) bekezdése szerinti határozatában megállapította, hogy Görögországban túlzott hiány áll fenn.

(3) A Tanács 2010. május 10-én az EUMSZ 126. cikkének (9) bekezdése és 136. cikke alapján elfogadta a 2010/320/EU határozatot [2], amelyben felszólította Görögországot a költségvetési felügyelet megerősítésére és elmélyítésére, valamint a túlzott hiány helyzetének orvoslásához szükségesnek ítélt mértékű, legkésőbb 2014-ig megvalósítandó hiánycsökkentésre irányuló intézkedések meghozatalára. A Tanács 2014-et határozta meg határidőként a túlzott hiány helyzetének orvoslására, az államháztartási hiány esetében pedig éves célokat rögzített.

(4) A 2010/320/EU tanácsi határozatot több alkalommal jelentős mértékben módosították. Mivel további módosítások váltak szükségessé, a határozatot 2011. július 12-én a 2011/734/EU tanácsi határozat [3] keretében az áttekinthetőség érdekében átdolgozták. Az említett határozat 2011. július 8. és 2012. december között szintén több alkalommal nagymértékben módosításra került [4].

(5) Görögország pénzügyi helyzetének drasztikus romlása miatt az euroövezet tagállamai úgy döntöttek, hogy a Nemzetközi Valutaalap által biztosított multilaterális segítségnyújtáshoz kapcsolódva stabilitási támogatást nyújtanak Görögországnak annak érdekében, hogy megőrizzék az euroövezet egészének pénzügyi stabilitását. 2010 májusa és 2015 júniusa között az euroövezet tagállamai által biztosított támogatás a kétoldalú görög hitelkeret és az Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz (EFSF) keretében nyújtott hitel formájában valósult meg. A hitelezők a támogatást kiterjedt szakpolitikai feltételekhez kötötték, többek között ahhoz, hogy Görögország tartsa be a 2011/734/EU tanácsi határozatban és annak későbbi módosításaiban foglalt rendelkezéseket.

(6) Görögország 2015. július 8-án három évre szóló hitel formájában pénzügyi támogatást kért az Európai Stabilitási Mechanizmusból (ESM); 2015. július 12-én elvi megállapodás született arról, hogy legfeljebb 86 000 millió EUR

[1] Ezt az aktust eredetileg csak angol nyelven fogadták el és a HL L 219., 20.8.2015. lapszám 8. oldalán hirdették ki.
[2] HL L 145., 2010.6.11., 6. o.
[3] HL L 296., 2011.11.15., 38. o.
[4] A 2011. november 8-i 2011/791/EU tanácsi határozat (HL L 320., 2011.12.3., 28. o.), a 2012. március 13-i 2012/211/EU tanácsi határozat (HL L 113., 2012.4.25., 8. o.), a 2012. december 4-i 2013/6/EU tanácsi határozat (HL L 4., 2013.1.9., 40. o.).

összegben hitelt nyújtanak Görögországnak. Az ESM Kormányzótanácsa július 17-én megbízta az Európai Bizottságot, hogy az Európai Stabilitási Mechanizmus létrehozásáról szóló szerződés 13. cikke (3) bekezdésének megfelelően az Európai Központi Bankkal és a Nemzetközi Valutaalappal együttműködve folytasson tárgyalásokat a 2015–2018-as időszakra nyújtandó pénzügyi segítségnyújtási konstrukció szakpolitikai feltételeit részletező egyetértési megállapodásról.

(7) A pénzügyi stabilitásuk tekintetében súlyos nehézségekkel küzdő vagy súlyos nehézségek által fenyegetett euroövezeti tagállamok gazdasági és költségvetési felügyeletének megerősítéséről szóló, 2013. május 21-i 472/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet ([1]) és különösen annak 7. cikke szerint, ha valamely tagállam pénzügyi támogatást kér az ESM-től, makrogazdasági kiigazítási programot (a továbbiakban: program) kell kidolgoznia, amely program tekintetében a Tanács jóváhagyása szükséges. E program azon reformok elfogadását hivatott biztosítani, amelyekre az államháztartás fenntarthatóbbá tétele és a szabályozási környezet javítása érdekében szükség van.

(8) A Görögország által kidolgozott program az (EU) 2016/544 tanácsi végrehajtási határozat ([2]) révén került jóváhagyásra.

(9) A 472/2013/EU rendelet 10. cikke (2) bekezdésének b) pontja azt is megállapítja, hogy ha egy tagállamban az említett rendelet 7. cikke szerinti makrogazdasági kiigazítási programot hajtanak végre, és ezzel egyidejűleg az érintett tagállamra vonatkozóan az EUMSZ 126. cikkének (9) bekezdése szerinti, a túlzott hiány csökkentésére való felszólításról szóló határozat van hatályban, a makrogazdasági kiigazítási programban szereplő éves költségvetési célokat be kell építeni a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló, 1997. július 7-i 1467/97/EK tanácsi rendelet ([3]) 5. cikkének (1) bekezdése szerinti felszólításról szóló határozatba; ezenkívül a makrogazdasági kiigazítási programokban szereplő éves költségvetési célok eléréséhez vezető intézkedéseket szintén be kell építeni az 1467/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése szerinti felszólításról szóló határozatba. A 472/2013/EU rendelet 10. cikke (2) bekezdésének a) pontja emellett megállapítja azt is, hogy az érintett tagállam mentesül az 1467/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdése szerinti jelentések benyújtása alól. Végezetül a 472/2013/EU rendelet 10. cikke (2) bekezdésének c) pontja megállapítja, hogy a monitoringot az említett rendelet 7. cikkének (4) bekezdése szerint kell végezni, és a tagállam mentesül az 1467/97/EK tanácsi rendelet 10. cikkének (1) bekezdése és a 10a. cikke szerinti monitoring, valamint ugyanazon rendelet 6. cikkének (2) bekezdése szerinti határozatok alapjául szolgáló monitoring alól.

(10) A jelenlegi előrejelzések szerint a Görögországban folyó gazdasági tevékenység sokkal gyengébb lesz annál a szintnél, amely a 2011/734/EU tanácsi határozat legutóbbi módosításának 2012. decemberi elfogadásakor várható volt. 2015-ben és 2016-ban a politikai bizonytalanság, a reformok elmaradása, az államháztartási bevételek terén jelentkező hiány, a bankok zárva tartása és a tőkekorlátozások miatt mind a reál-, mind a nominális GDP szintje előreláthatólag sokkal alacsonyabb lesz a Bizottság 2015. tavaszi előrejelzése alapján várt szintnél. A Bizottság 2015 augusztusában a kellő mértékben aktualizálta a GDP-növekedésre vonatkozó előrejelzését, hogy az ESM programhoz szükséges egyetértési megállapodással kapcsolatos tárgyalásokat már ez alapján folytassák. Ezen előrejelzés szerint a reál-GDP a 2015–2016-os időszakban várhatóan 2,3 %-kal, illetve 1,3 %-kal csökkeni fog (szemben a 2015. tavaszi előrejelzésben ezekre az évekre megadott 0,5 %-os, illetve 2,9 % pozitív növekedéssel), mielőtt 2017-ben, majd 2018-ban 2,7 %-os, illetve 3,1 %-os növekedést mutatna. A 2015–2016-os gazdasági forgatókönyv e jelentős romlása változatlan szakpolitikák mellett az államháztartási kilátások ennek megfelelő rosszabbodását vonja maga után.

(11) Görögországban a becslések szerint a strukturális hiány a GDP 16 százalékpontjának megfelelő arányban javult, azaz a 2009. évi 15,2 %-os hiány szintjéről 2014-re 1 %-os többletet ért el, tehát Görögország a 2009–2014-es időszak strukturális egyenlegét sokkal nagyobb mértékben javította, mint amit ezen időszak vonatkozásában a Tanács javasolt (a GDP legalább 10 százalékpontja). Az államháztartási hiány 2014-ben elérte a GDP 3,5 %-át, amely szint jóval alatta maradt a tanácsi határozatban a (ESA2010 alapú) hiányra vonatkozóan 2014-re megállapított, a GDP 4,5 %-át kitevő felső határnak. Az elsődleges egyenleg eredménye azonban a vártnál jóval gyengébben alakult (csupán a GDP 0,4 %-át érte el), és a GDP 1,5 %-ának megfelelő kitűzött célérték alatt maradt, ami több tényező együttes fennállására vezethető vissza, így a gazdasági ciklus irányváltására és annak a költségvetési bevételekre gyakorolt negatív hatásaira, a költségvetési politika lazulására és a megnövekedett gazdasági bizonytalanságra. A gyengülő makrogazdasági környezet és a 2015-ben hatályukat vesztő ideiglenes költségvetési intézkedések miatt azonban lehetetlennek bizonyult a GDP 3 %-ának megfelelő elsődleges egyenleg elérése, amelyet a 2012 decemberében elfogadott 2011/734/EU határozat legutóbbi módosítása 2015-re célként tűzött ki. A költségvetési célokat ezért a makrogazdasági körülményekre és az aktuális költségvetési helyzetre való tekintettel számottevő mértékben lefelé korrigálták, hogy rövid távon elkerülhető legyen a költségvetési politika túlszigorítása.

(12) Görögország ennek megfelelően új költségvetési pályát fog követni, amely a 2015-ös év GDP-je – 0,25 %-ának, a 2016-os év GDP-je 0,5 %-ának, a 2017-es év GDP-je 1,75 %-ának, valamint a 2018-as év, és az azt követő időszak GDP-je 3,5 %-ának megfelelő elsődleges többletcélokon alapul. A költségvetési célok kitűzött pályája összhangban van az eddigi legmélyebb recesszióból kilábaló görög gazdaság várható növekedési ütemével. A módosított pálya azt jelenti, hogy az államháztartási hiány 2017-ben a GDP 3 %-a alá csökken.

([1]) HL L 140., 2013.5.27., 1. o.
([2]) Lásd e Hivatalos Lap 27. oldalát.
([3]) HL L 209., 1997.8.2., 6. o.

(13) A nominális GDP-növekedésre vonatkozó aktualizált bizottsági előrejelzések szerint az elsődleges államháztartási hiány 2015-ben 7 631 millió EUR (a GDP 4,4 %-a), 2016-ban 6 166 millió EUR (a GDP 3,6 %-a), 2017-ben 4 089 millió EUR (a GDP 2,3 %-a), majd 2018-ban 753 millió EUR (a GDP 0,4 %-a) lesz.

(14) A görög parlament által elfogadandó 2016-os költségvetés a 2016–2019-es időszakra szóló középtávú költségvetési stratégia részét képezi, amelynek célja, hogy tekintélyes méretű és az időszak elejére ütemezett költségvetési konszolidációt irányozzon elő, amelytől több mint 6 900 millió EUR, azaz a GDP csaknem 4 %-ának megfelelő megtakarítás várható.

(15) Az EFSF program végleges felülvizsgálatának elmaradása, az elmulasztott adósságszolgálati fizetések, az EFSF program lejárata és a tőkekorlátozások bevezetése nyomán kialakult új helyzet az adósságállomány fenntarthatóságának újabb nagymértékű romlását eredményezte. Ez annak is tulajdonítható, hogy alacsonyabb a becsült növekedés, lefelé módosították az elsődleges többletcélokat és a privatizációs bevételeket, a bankszektor finanszírozási szükségletei drasztikusan megemelkedtek a tőkekorlátozások bevezetését követően, valamint felhalmozódtak a fizetési hátralékok az állam likviditásproblémái miatt, és az SDR-rel szemben leértékelődött euro következtében értékelési hatások voltak tapasztalhatók. E fejlemények eredményeként a GDP-arányos adósság 2016-ban várhatóan eléri a 198,3 %-ot, mielőtt – változatlan szakpolitika mellett – 2020-ban 169,3 %-ra, 2022-ben 154,5 %-ra, majd 2030-ban 115,9 %-ra csökken.

(16) E fejleményekre tekintettel a túlzott hiány korrekciós pályáját ki kell igazítani. A Görögország által vállalt kötelezettségek nemcsak a költségvetési konszolidációs intézkedéseket érintik, hanem azokat az intézkedéseket is, amelyek a növekedés elősegítéséhez és a negatív szociális hatások minimálisra csökkentéséhez szükségesek.

(17) Az (EU) 2016/544 tanácsi végrehajtási határozatban előírt valamennyi intézkedés elengedhetetlen a szükséges költségvetési kiigazítás megvalósításához. Egyes intézkedések közvetlen hatást gyakorolnak Görögország költségvetési helyzetére, míg mások strukturális intézkedések, amelyek eredményeként középtávon javul a költségvetési irányítás, és a költségvetés helyzete stabilabbá válik.

(18) A fenti megfontolások fényében úgy tűnik, hogy felül kell vizsgálni az előző éves költségvetési célokat és az azok eléréséhez vezető intézkedéseket. Az új éves költségvetési célokat és az azok eléréséhez vezető intézkedéseket az (EU) 2016/544 tanácsi végrehajtási határozat tartalmazza,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

(1) Görögországnak a lehető leggyorsabban, de legkésőbb 2017-ig meg kell szüntetnie a jelenleg fennálló túlzott hiányt.

(2) A túlzott hiány megszüntetését célzó korrekciós pálya az (EU) 2016/544 tanácsi végrehajtási határozatban megállapított éves államháztartási hiány célértékeit hivatott elérni, és a 2015-ös év GDP-je – 0,25 %-ának, a 2016-os év GDP-je 0,5 %-ának, a 2017-es év GDP-je 1,75 %-ának, valamint a 2018-as év, és az azt követő időszak GDP-je 3,5 %-ának megfelelő elsődleges többletcélokon alapul. A költségvetési célok kitűzött pályája az eddigi legmélyebb recesszióból kilábaló görög gazdaság várható növekedési ütemének felel meg. A módosított pálya azt jelenti, hogy az államháztartási hiány 2017-ben a GDP 3 %-a alá csökken.

(3) Görögország elfogadja és teljes körűen végrehajtja az (EU) 2016/544 tanácsi végrehajtási határozat révén jóváhagyott gazdasági és pénzügyi kiigazítási programban foglalt valamennyi költségvetési, gazdasági és strukturális kiigazítási intézkedést.

(4) Görögország készen áll arra, hogy további intézkedéseket fogadjon el, amennyiben a költségvetési tervek teljesítése veszélybe kerül. A költségvetési konszolidációs intézkedéseknek növekedésbarát módon kell biztosítaniuk az államháztartás strukturális egyenlegének tartós javulását.

2. cikk

Ez a határozat a róla szóló értesítés napján lép hatályba.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Görög Köztársaság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2016. február 15-én.

a Tanács részéről
az elnök
M.H.P. VAN DAM